

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obo/8/2020
Identifikačné číslo spisu: 6019200344
Dátum vydania rozhodnutia: 28.07.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Lenka Praženková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:6019200344.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a JUDr. Gabriely Mederovej, v spore žalobcu: Mgr. Roberta Antala, so sídlom v Banskej Bystrici, ul. Kláry Jarunkovej 2, správcu konkurznej podstaty úpadcu BAVLNÁRSKE ZÁVODY - TEXICOM, s.r.o. „v konkurze“, so sídlom v Ružomberku, Textilná 23, IČO: 36 688 777, proti žalovanému: Y. N. X., so sídlom vo P.W. W., Š.. O. XXX/XXX, zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Veselým, so sídlom vo Veľkom Krtíši, Mierová 1, o zaplatenie 62.000,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. novembra 2019, č. k. 41Cbi/4/2019-88, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. novembra 2019, č. k. 41Cbi/4/2019-88 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 20. novembra 2019, č. k. 41Cbi/4/2019-88, zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi istinu 62.000,- eur s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne od 15.9.2012 do zaplatenia. Druhým výrokom žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v celom rozsahu. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal vydania platobného rozkazu, ktorým súd zaviazal žalovaného povinnosťou zaplatiť žalobcovi 62.000,- eur s 8,75 % ročným úrokom z omeškania počítaným odo dňa 15.9.2012 do zaplatenia a nahradiť mu trovy súdneho konania v sume 3.720 eura.

2. Podľa žalobcu žalovaný uskutočnil hotovostné výbery z účtu úpadcu, a to dňa 26.11.2009 v sume 16.000,- eur, dňa 22.3.2012 hotovostný výber z účtu úpadcu v sume 1.000,- eur a dňa 23.3.2012 hotovostný výber v sume 15.000,- eur. Použitie týchto finančných prostriedkov nebolo v účtovníctve úpadcu nijakým spôsobom zdokladované, ani ničím odôvodnené. Ďalej žalobca uviedol, že žalovaný finančné prostriedky úpadcu zhodnocoval na terminovaných vkladoch v J&T Banka, a.s., Praha, IČO: 471 15 378 a dňa 13.9.2012 terminovaný vklad čiastočne ukončil v sume 30.000,- eur, ktorú v hotovosti vybral alebo bezhotovostne poukázal na účet iný, ako úpadcov. Žalobca namietal aj porušenie

zákonných povinností vyplývajúcich z § 8 ods. 5 Zákona o konkurze a vyrovnaní (ďalej len „ZKV“) voči všetkým trom správcom, ktorí boli v poradí po žalovanom do funkcie správcu ustanovení. Žalovaný nezdokladoval, nevyúčtoval, ani nijako nevysvetlil použitie finančných prostriedkov v celkovej sume 62.000,- eur a tieto ani nevrátil do konkurznej podstaty.

3. Žalovaný žiadal súdne konanie zastaviť z dôvodu litispendencie podľa § 159 CSP. Uviedol, že v danom prípade je daná prekážka litispendencie dôvodiac trestným konaním vedeným pod sp. zn. ČVS: C.-XXX/KP-XXXX, v rámci ktorého si žalobca uplatnil škodu v adhéznom konaní argumentujúc § 10 ods. 15 a § 6 ods. 3 Trestného poriadku, ako aj ustanovením § 161 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku. Nárok na náhradu škody spôsobenej trestným činom je možné uplatniť v tzv. adhéznom konaní, ktoré je súčasťou trestného konania. Znamená to, že podanie návrhu poškodeného na náhradu škody v trestnom konaní je z hľadiska § 82 ods. 1 O.s.p. (teraz § 123 a § 124 Civilného sporového poriadku) začatím konania a tvorí v zmysle § 83 O.s.p. (teraz § 159 Civilného sporového poriadku) prekážku litispendencie pre občianske súdne konanie, aj keď návrh bol podaný na iný orgán ako súd. Žalovaný mal bezpochyby za to, že v prejednávacom konaní a trestnom konaní sa jedná o rovnaké osoby, pričom sa domnieva, že sa jedná aj o rovnaký predmet konania v oboch vedených konaniach. Zo spisového materiálu totiž vyplýva, že sa jedná o uplatnenie si náhrady škody zo strany žalobcu na základe rovnakých okolností. Predmet konania, t. j. náhrada škody, je teda v oboch konaniach totožný. Zároveň žalovaný vzniesol námietku premlčania majúc za to, že nárok je premlčaný, a preto ho nemožno priznať.

4. V konaní bolo preukázané, že uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 7.9.2004, č. k. 47-24K 152/2002-330 bol vyhlásený konkurz na majetok úpadcu BAVLNÁRSKE ZÁVODY-TEXICOM s.r.o. „v konkurze“, Textilná 23, Ružomberok, IČO: 36 388 777 a do funkcie správcu bola ustanovená Y. T. T.. Následne došlo k viacerým výmenám správcov konkurznej podstaty, pričom žalovaný bol v poradí tretím správcom úpadcu a zbavený funkcie bol uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 47-24K 152/2002-Že-882 zo dňa 18.7.2012 a žalobca bol ustanovený za správcu úpadcu uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 47-24K 152/2002-Že-1009 zo dňa 10.7.2014, ktoré sa stalo právoplatným dňa 12.8.2014. V konaní tiež nebolo sporné, že žalovaný uskutočnil výbery z účtu úpadcu, čo žalobca preukázal výpismi z účtu úpadcu, a to dňa 26.11.2009 hotovostný výber v sume 16.000,- eur, dňa 22.3.2012 hotovostný výber 1.000,- eur a dňa 23.3.2012 hotovostný výber 15.000,- eur. Žalobca zároveň preukázal výpisom z účtu, že žalovaný dňa 13.9.2012 čiastočne ukončil terminovaný vklad v J&T Banke a.s., v sume 30.000,- eur.

5. Za sporné súd prvej inštancie považoval to, že nebolo zodpovedané na aký účel žalovaný finančné prostriedky použil, keďže ich žiadnym spôsobom nezdokladoval ani predchádzajúcim správcom. Žalovaný však v konaní tieto výbery nespochybňoval, tvrdil, že ku skutkovým okolnostiam sa nevie vyjadriť, lebo agendu úpadcu odovzdal a namietal len právne otázky premlčania nároku žalobcu. Tiež tvrdil, že je daná prekážka litispendencie, nakoľko si žalobca žalovaný nárok mal uplatniť skôr v trestnom konaní, následkom čoho žiadal žalovaný konanie zastaviť. Žalobca s námietkami žalovaného nesúhlasil.

6. Pokiaľ ide o námietku litispendencie zo strany žalovaného súd prvej inštancie konštatoval, že aj napriek tvrdeniu žalovaného, že sám žalobca v žalobe priznáva, že si uplatnil škodu v adhéznom trestnom konaní, toto tvrdenie žalovaného zo žaloby nevyplývalo. Žalobca totiž v žalobe konštatoval, že bol vypočutý v trestnej veci, v ktorej je žalovaný obvinený zo zločinu marenia konkurzného alebo vyrovnacieho konania, vedenej pod ČVS: C.-XXX/KP-P-XXXX. Z uvedeného nevyplývalo, že žalobca si uplatnil nárok náhrady škody aj v trestnom konaní a zároveň žalobca toto tvrdenie žalovaného výslovne vo svojom vyjadrení popieral. Podľa súdu prvej inštancie dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednacou zásadou, pričom Civilný sporový poriadok zvyšuje procesnú zodpovednosť strán v dokazovaní a obmedzuje aktivitu súdu pri navrhovaní, teda aj vykonávaní dôkazov. V rámci dokazovania platí zásada, že každá strana musí uniesť dôkazné bremeno ohľadom svojho tvrdenia, kto tvrdí, dokazuje. Strana musí preukázať to, čo tvrdí, len potom môže súd zobrať jej tvrdenia za základ svojho rozhodnutia. V danom prípade žalovaný žiadnym listinným dôkazom nepreukázal, že žalobca si

naozaj uplatnil škodu proti žalovanému aj v trestnom konaní, naopak žalobca toto tvrdenie absolútne popieral, a preto súd konštatoval, že žalovaný v konaní neunesol dôkazné bremeno tvrdenia, že v danom prípade nie sú splnené procesné podmienky konania z dôvodu prekážky litispendencie, preto súd považoval túto námietku žalovaného za nedôvodnú.

7. Súd prvej inštancie považoval aj námietku premlčania za nedôvodnú. Konštatoval, že v prípade, ak správca konkurznej podstaty bol zbavený funkcie pred schválením konečnej správy, tak je povinný v zmysle ustanovenia § 8 ods. 5 ZKV informovať nového správcu a dať mu k dispozícii všetky doklady. Poukázal na ustanovenie § 29 ods. 1 ZKV, podľa ktorého odmenu a výdavky vyúčtujú všetci správcovia, vrátane tých, ktorých konkurzný súd v priebehu konkurzného konania zbavil funkcie správcu. Aj v prípade, ak v priebehu konkurzného konania dôjde k výmene správcu konkurznej podstaty, je to konkurzný súd, ktorý uznesením v zmysle ustanovenia § 29 ZKV rozhodne konečným spôsobom o tom, či schválil hotové výdavky bývalého správcu konkurznej podstaty úpadcu a náklady spojené s udržiavaním a správou konkurznej podstaty, ktoré bývalý správca konkurznej podstaty vyplatil v priebehu konkurzného konania z majetku konkurznej podstaty. Konečný záver o účelnosti nakladania s prostriedkami konkurznej podstaty musí urobiť konkurzný súd v rozhodnutí v zmysle ustanovenia § 29 ZKV. V danom prípade konkurzný súd doposiaľ neschválil konečnú správu a vyúčtovanie odmeny a výdavkov správcov, pričom žalovaný výbery finančných prostriedkov z účtu úpadcu žiadnym spôsobom nezdokladoval a nepreukázal, že boli z účtu úpadcu vybraté oprávnené na úhradu nákladov, resp. hotových výdavkov správcu. V konečnej správe teda konkurzný súd ani nebude môcť uvažovať, či ide o oprávnené hotové výdavky bývalého správcu konkurznej podstaty úpadcu a náklady spojené s udržiavaním a správou konkurznej podstaty, keďže žalovaný ani len netvrdil v konaní, že by boli tieto finančné prostriedky použité na tento účel. V danej veci súd prvej inštancie poukázal na názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovenom v rozhodnutí sp. zn. 1Obo 17/2015 zo dňa 18.10.2016, podľa ktorého ustanovenie § 106 ods. 1 OZ viaže začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby ku dňu, kedy sa poškodený (nový správca konkurznej podstaty) dozvie o vzniknutej škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Teda pre začatie plynutia 2-ročnej subjektívnej premlčacej doby je relevantný subjektívny prvok pozostávajúci z dvoch zložiek: 1/ kedy sa poškodený dozvie o škode, pričom sa vyžaduje preukázaná vedomosť poškodeného o vzniknutej škode určitého druhu a rozsahu do tej miery, aby mohol svoj nárok uplatniť (vyčísliť) na súde žalobou (okamih vzniku škody, resp. vedomosť poškodeného o tejto škode sa pritom nemusí kryť s okamihom škodovej udalosti, resp. protiprávnym konaním) a 2/ kedy sa poškodený dozvie o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá. Keďže v danom prípade ešte nebola schválená konečná správa, pričom podľa názoru vysloveného Najvyšším súdom Slovenskej republiky až nadobudnutím právoplatnosti uznesenia o schválení konečnej správy sa s konečnou platnosťou rozhodne o neschválení výdavkov bývalého správcu konkurznej podstaty Y. N. X., nemohlo teda dôjsť k premlčaniu nároku navrhovateľa tak, ako tvrdí žalovaný. Nakoľko v danom prípade nebola doposiaľ v konkurznom konaní schválená konečná správa, ktorou by neboli schválené hotové výdavky a náklady žalovaného, je možné konať o uplatnenej náhrade škody aj v štádiu pred schválením konečnej správy. Zároveň skutočnosť, že žalovaný neodovzdal agendu úpadcu s vyúčtovaním potvrdilo aj vedené trestné konanie voči nemu. Tiež uviedol, že začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby nemôže nastať skôr, než začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby, t. j. skôr než škoda vznikla. Objektívna premlčacia doba môže začať bežať až od okamihu vzniku škody a najskôr od tohto dňa môže začať bežať aj subjektívna premlčacia doba. V určitých prípadoch je teda možné, aby začiatok plynutia objektívnej a subjektívnej premlčacej doby v zmysle ustanovenia § 106 ods. 1 a 2 OZ nastal v totožný okamih. Subjektívna premlčacia doba však môže plynúť len v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemôže prekročiť.

8. Medzi žalobcom a žalovaným nebolo sporné, že žalovaný finančné prostriedky po zbavení funkcie správcu konkurznej podstaty úpadcu žalobcovi, ako ani správcom jeho predchádzajúcim, neodovzdal. Právny zástupca žalovaného len namietal, že žalobca uplatnenú sumu riadne nevyčísliť. V konaní nebolo zistené, na aký účel finančné prostriedky žalovaný použil, ale pre posúdenie skutočností, či žalobcovi vznikla škoda, táto skutočnosť nemá vplyv. Žalovaný bol totiž povinný po zbavení funkcie správcu konkurznej podstaty v súdom uloženej lehote odovzdať predchodcom žalobcu, ako aj žalobcovi všetky finančné prostriedky úpadcu spolu s kompletnou dokumentáciou úpadcu, vrátane jeho účtovníctva. Bol

teda povinný postupovať pri výkone funkcie s odbornou starostlivosťou, výslovne upravenou v § 8 ods. 2 ZKV, ktorá povinnosť bola zo strany žalovaného porušená. Pojem „postupovať pri výkone funkcie s odbornou starostlivosťou“ nie je v Zákone o konkurze a vyrovnaní, rovnako aj v iných právnych predpisov, v ktorých sa tento pojem nachádza, obsahovo vymedzený. Ani nemôže byť, pretože nie je objektívne možné pozitívne vymedziť jeho obsah vymenovaním konkrétnych postupov správcu. Zákon o konkurze a vyrovnaní jasne určil rámec, účel konania správcu a tento účel naplnia správca samostatne zvolenými postupmi, ktoré smerujú k tomu, aby zistil rozsah majetku úpadcu, preveril pohľadávky uplatňované veriteľmi voči úpadcovi, majetok úpadcu speňažil a v zmysle pravidiel určených zákonom pomerne uspokojil veriteľov. V dôsledku toho je výkon funkcie správcu konkurznej podstaty náročný, vyžaduje si príslušné vzdelanie aj skúsenosti, takže ho môžu vykonávať iba osoby, ktoré svoju odbornú zdatnosť preukážu, a ktoré sú následne zapísané v zozname správcov konkurznej podstaty.

9. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie dospel k záveru, že neodovzdanie finančných prostriedkov žalobcovi, ako novému správcovi konkurznej podstaty úpadcu zo strany žalovaného, ako bývalého správcu konkurznej podstaty, je konaním v rozpore s konaním s odbornou starostlivosťou. Je na posúdení orgánov činných v trestnom konaní, či takéto konanie nespĺňa znaky naplnenia skutkovej podstaty trestného činu. Jednoznačne bolo preukázané, že žalovaný svojím postupom porušil právnu povinnosť vyslovenú v uvedenom ustanovení § 8 ods. 2 ZKV, keďže v konaní bolo preukázané, že žalovaný finančné prostriedky získané speňažením konkurznej podstaty vybral z účtov úpadcu, pričom ich novému správcovi neodovzdal, ani oprávnenosť ich výberov nepreukázal, a teda žalovaný spôsobil žalobcovi škodu, a to protiprávnym konaním žalovaného, pričom konštatoval, že je daná príčinná súvislosť medzi vznikom škody a porušením právnej povinnosti postupovať pri správe majetku konkurznej podstaty s odbornou starostlivosťou.

10. Nárok žalobcu uplatnený aj ohľadne úroku z omeškania súd prvej inštancie považoval za oprávnený, nakoľko žalobca si úrok z omeškania uplatnil v zákonnej výške a dátum, od kedy žalobca požadoval priznať úrok z omeškania žalovaný v konaní nerozporoval, teda túto skutočnosť dátumu, dokedy mal najneskôr žalovaný odovzdať celú konkurznú agendu považoval súd za nespornú.

11. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP a ustanovenia § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi, ktorý mal v konaní plný úspech priznal nárok na náhradu trov konania. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

12. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný odvolanie elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom dňa 23. decembra 2020 majúci za to, že v danom prípade sú splnené všetky dôvody na podanie odvolania v zmysle § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP a s poukazom na ustanovenie § 388 CSP navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky predmetný rozsudok zmenil tak, že žalobu zamieta, alternatívne s poukazom na ustanovenie § 389 ods. 1 CSP konanie zastavil a zároveň priznal žalovanému náhradu trov konania.

13. Žalovaný (ďalej aj ako „odvolateľ“) uviedol že rozsudok súdu prvej inštancie bol vydaný zjavne predčasne a zakladá sa na nesprávnom právnom posúdení nároku. Mal za to, že v súvislosti s uplatneným nárokom na zaplatenie sumy 62.000,- eur s príslušenstvom, nie je vôbec jasné, z čoho daná suma pozostáva, akým spôsobom k nej žalobca dospel, akým spôsobom k nej súd prvej inštancie dospel a s čím sa vlastne súd stotožnil, ak túto sumu akceptoval ako dôvodnú, aj z hľadiska momentu podania žaloby ako aj vydania rozsudku súdu. Okresný súd mal skúmať, či sú u žalovaného splnené predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorými sú porušenie právnej povinnosti, vznik škody a príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody a zavinenie. Konštatovanie súdu o splnení všetkých predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu sú v príkrom rozpore s vykonaným dokazovaním z čoho sa dá usúdiť, že dokazovanie týmto smerom vlastne ani vykonané nebolo. Ďalej podľa žalovaného súd mal presvedčivým spôsobom zdôvodniť, že pokiaľ išlo o náhradu škody, prečo si tento titul osvojil a ako dospel k presvedčeniu, že práve v skutočnosti ide o náhradu škody a nie o vydanie sumy 62 000,- eur a čo vlastne žalobca sledoval svojou

žalobou.

14. V podanom odvolaní žalovaný tiež poukázal na to, že v konaní pred súdom prvej inštancie vzniesol námietku premlčania, avšak súd na námietku neprihliadol. Odvolateľ však neuviedol, ktorým okamihom podľa neho mala premlčacia doba začať plynúť, kedy uplynula a prečo je ním podaná námietka premlčania nedôvodná. Dôvodil len tým, že žalobca najneskôr 30.03. 2016 na OR PZ vo Veľkom Kríši pri výsluchu už vedel vyčísliť predmet sporu vo výške 62 000,- eur a nepripojil sa k trestnému konaniu s náhradou škody vo výške 62 000,- eur, čiže už v tejto dobe presne vedel vyčísliť sumu 62 000,- eur aj s presným vyčíslením všetkých čiastkových súm poukazom na to, že žalobca podal žalobu na súd 16.05.2019. Ďalej citoval len ustanovenia Občianskeho zákonníka, konkrétne § 100 ods. 1, § 106 ods. 1 a § 112 a odkázal na judikatúru Najvyššieho súdu SR, konkrétne R 29/1983, R 38/75.

15. Žalovaný namietol aj zmätočné určenie a odôvodnenie začiatku priznania úrokov z omeškania, čo podľa neho odporuje úvahám súdu o určenie začiatku plynutia premlčania.

16. Ďalej v odvolaní namietol a j nesprávne právne posúdenie nároku žalobcu majúca za to, že z odôvodnenia rozsudku nebolo zrejmé, z čoho pozostáva suma 62.000,- eur s príslušenstvom. Nakoľko nárok uplatnený žalobcom je nárok na náhradu škody podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, bolo potrebné skúmať, či sú u žalovaného splnené predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu. Žalovaný mal za to, že neporušil žiadnu právnu povinnosť mu ustanovenú všeobecným záväzným právnym predpisom.

17. Záverom v odvolaní žalovaný poukázal na porušenie práva na spravodlivý súdny proces, pretože odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie nezodpovedá ustanoveniu § 220 ods. 2 CSP a právu účastníkov na ochranu a spravodlivé súdne konanie.

18. Žalobca sa podaním doručeným Krajskému súdu v Banskej Bystrici dňa 16. januára 2020 vyjadril k odvolaniu žalovaného a uviedol, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny a spravodlivý. Ohľadne daného prípadu poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 25Cdo 2542/2003, podľa ktorého porušením právnej povinnosti sa rozumie objektívne vzniknutý rozpor medzi tým, ako osoba skutočne konala (prípadne opomenula konať), a tým ako konať mala, aby splnila svoje povinnosti. Ak sa tieto predpoklady zodpovednosti preukázali, predpokladá sa zavinenie. Škodca musí v tomto prípade preukázať, že vzniknutú škodu nezavinil, a to ani v tzv. nevedomej nedbanlivosti. Nestačí, ak preukáže, že urobil všetko podľa svojich subjektívnych schopností a znalostí. Kritérium tohto hodnotenia musí byť objektívne, teda rozhodujúca musí byť miera úsilia, ktorú možno požadovať od každého občana. Podľa žalobcu nárok nie je premlčaný, nakoľko v danom prípade ešte nebola schválená konečná správa, pričom premlčacia lehota začína plynúť najskôr po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o schválení konečnej správy.

19. Odvolateľ vo svojom stanovisku k vyjadreniu žalobcu uviedol, že zotrváva na svojich doterajších tvrdeniach a písomných stanoviskách.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „odvolací súd“) po prejednaní odvolania v rozsahu a z dôvodov v ňom uvedených (ustanovenie § 379 a § 380 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 a contrario CSP), dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je čiastočne dôvodné.

21. Predmetom sporu je žalobcom uplatnený nárok na náhradu škody spôsobenej žalovaným ako bývalým správcom konkurznej podstaty postupovať pri výkone svojej činnosti s odbornou starostlivosťou, v dôsledku ktorého konania vznikla škoda na majetku patriacom do konkurznej podstaty, nakoľko po zbavení výkonu funkcie správcu, žalovaný nepredložil žalobcovi doklady súvisiace s konkurzom a ani finančné prostriedky určené na uspokojenie veriteľov. V podanom odvolaní žalovaný namietal premlčanie nároku žalobcu na náhradu škody spôsobenej ním ako správcom konkurznej podstaty v dôsledku porušenia povinnosti správcu postupovať pri výkone funkcie s odbornou starostlivosťou, pričom dôvodil len tým, že žalobca najneskôr 30.03. 2016 na OR PZ vo Veľkom Kríši

pri výsluchu už vedel vyčísliť predmet sporu vo výške 62 000,- eur a nepripojil sa k trestnému konaniu s náhradou škody vo výške 62 000,- eur, čiže už v tejto dobe presne vedel vyčísliť sumu 62 000,- eur aj s presným vyčíslením všetkých čiastkových súm poukazom na to, že žalobca podal žalobu na súd až 16.05.2019. V ostatnom citoval len právne predpisy súvisiace s uplatnením námietky premlčania.

22. Odvolací súd k námietke žalovaného o nesprávnom právnom posúdení nároku na náhradu škody uvádza, že túto námietku žalovaného považuje za nedôvodnú. Súd na daný prípad správne aplikoval právny predpis - Občiansky zákonník a zákon o konkurze a vyrovnaní, ako aj jeho správne ustanovenia jednak čo sa týka náhrady škody, ako aj premlčania (§ 420 a nasl. Obč. zákonníka a § 100 a § 106 Občianskeho zákonníka) a čo sa týka vymedzenia povinnosti správcu konkurznej podstaty, ako aj jeho povinnosti po zániku jeho funkcie (§ 8 ZKV). Uvedené posúdenie nároku na náhradu škody je správne, nakoľko za škodu spôsobenú účastníkom konkurzného konania alebo tretím osobám v dôsledku porušenia povinnosti uloženej správcovi konkurznej podstaty v súvislosti s výkonom funkcie správcu konkurznej podstaty zodpovedá správca konkurznej podstaty podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako fyzická osoba. Vyplýva to zo skutočnosti, že správcu je potrebné považovať za osobitný procesný subjekt, ktorý má samostatné postavenie voči konkurzným veriteľom, ako aj úpadcovi, a nemožno ho považovať za zástupcu konkurzných veriteľov a ani za zástupcu úpadcu. Práva a povinnosti správcu konkurznej podstaty sú vymedzené najmä v ustanoveniach zákona č. 7/2005 Z.z., o konkurze a reštrukturalizácii a predstavujú výkon jeho právomocí, resp. predtým v zákone o konkurze a vyrovnaní č. 328/1991 Zb. Vzťah medzi žalobcom a žalovaným nemožno považovať za obchodno-závazkový vzťah podľa § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, pretože nejde o záväzkový vzťah medzi podnikateľmi, týkajúci sa ich podnikateľskej činnosti. Výkon funkcie správcu podľa osobitného predpisu nie je podnikaním podľa § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka, hoci samotný subjekt, ktorý vykonáva funkciu správcu je podnikateľom (často napr. advokátom). Najvyšší súd tak ustálil, že na právny vzťah, ktorý sa týka správcu (i bývalého správcu) a vyplýva z jeho osobitej zodpovednosti za výkon funkcie, je potrebné aplikovať vždy režim Občianskeho zákonníka (viď aj 1Obo/10/2014). V danom prípade preto možno konštatovať aplikáciu správneho právneho predpisu.

23. K námietke nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyšší súd poukazuje na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky. Ústavný súd Slovenskej republiky sa vo svojej stabilnej judikatúre opakovane vyjadril k povinnosti súdov odôvodniť svoje rozhodnutia a stanovil mantinely týchto odôvodnení. Odvolací súd preto preskúmal obsah odôvodnenia okresného súdu v zmysle uvedenej judikatúry. S poukazom na nález Ústavného súdu SR III.ÚS/119/03 a IV.ÚS/115/03 vychádzal odvolací súd z toho, že každá sporová strana má v zmysle Ústavy SR právo na to, aby rozhodnutie súdu bolo dostatočne jasné a aby zrozumiteľne dalo odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Konkrétne náležitosti odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie sú upravené v § 220 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého súd musí uviesť v odôvodnení rozhodnutia to, čoho sa žalobca domáha, aké skutočnosti tvrdí, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd je povinný jasne a výstižne vysvetliť, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne môže odkázať na ustálenú rozhodovaciu prax. Dbá pritom, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

24. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že nepovažuje nárok na náhradu škody voči žalovanému za premlčaný, keďže v danom prípade ešte nebola schválená konečná správa, pričom podľa názoru vysloveného Najvyšším súdom Slovenskej republiky až nadobudnutím právoplatnosti uznesenia o schválení konečnej správy sa s konečnou platnosťou rozhodne o neschválení výdavkov bývalého správcu konkurznej podstaty Y. N. X., nemohlo teda dôjsť k premlčaniu nároku navrhovateľa tak, ako tvrdí žalovaný. Vzhľadom na to, že v danom prípade neboli ešte schválené hotové výdavky a náklady žalovaného, podľa odvolacieho súdu bolo možné konať o uplatnenej náhrade škody aj v štádiu pred schválením konečnej správy. Podľa odvolacieho súdu začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby nemôže nastať skôr, než začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby, t. j. skôr než škoda vznikla. Objektívna premlčacia doba môže začať bežať až od okamihu vzniku škody a najskôr od tohto dňa môže

začať bežať aj subjektívna premlčacia doba.

25. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

26. Podľa § 106 ods. 1 citovaného právneho predpisu, právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

27. Podľa § 106 ods. 2 citovaného právneho predpisu, najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

28. Pri premlčaní práva na náhradu škody je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, a to subjektívna a objektívna. Začiatok subjektívnej a objektívnej premlčacej doby je stanovený odlišne, na sebe nezávisle, a ich plynutie a skončenie je tiež vzájomne nezávislé. Subjektívna premlčacia doba môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemožno prekročiť. Vzájomný vzťah týchto lehôt je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému plynie druhá premlčacia doba. Objektívna premlčacia doba je trojročná a začína plynúť v okamihu škodnej udalosti. Subjektívna premlčacia doba je dvojročná a pre začatie jej plynutia je významný primárny subjektívny prvok pozostávajúci z dvoch zložiek: 1. kedy sa poškodený dozvie o škode, pričom sa vyžaduje preukázaná vedomosť poškodeného o vzniknutej škode určitého druhu a rozsahu do tej miery, aby mohol svoj nárok uplatniť, vyčíslieť na súde žalobou (okamih vzniku škody, resp. vedomosť poškodeného o tejto škode sa pritom nemusí kryť s okamihom škodnej udalosti, resp. protiprávnym konaním) a 2. kedy sa poškodený dozvie o tom kto za vzniknutú škodu zodpovedá. Pre vzťah objektívnej a subjektívnej premlčacej doby platí zásada, že lehota sa zo subjektívne stanoveným začiatkom nemôže skončiť neskôr, ako lehota s objektívne určeným začiatkom, ale môže skončiť najneskoršie s ňou. V tejto súvislosti možno rozlišovať medzi troma prípadmi, ktoré môžu nastať, a to začiatok subjektívnej doby nastane v priebehu objektívnej doby a do jej skončenia tiež uplynie celá subjektívna doba. Právo sa premlčí uplynutím subjektívnej doby, na ďalšie plynutie objektívnej doby sa už neprihliada. Druhá situácia je tá, že začiatok subjektívnej doby nastane v priebehu objektívnej doby, ale do jej skončenia uplynie iba čas subjektívnej doby a ďalšia časť až po jej skončení, právo sa premlčí uplynutím objektívnej doby. Tretia situácia, ktorá môže reálne nastať je tá, že začiatok subjektívnej doby nastane až po skončení objektívnej doby. Právo sa premlčalo uplynutím objektívnej premlčacej doby a subjektívna doba nemá v tomto prípade právny význam.

29. Povinnosť súdu svoje rozhodnutie náležite odôvodniť je jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Odvolací súd po preskúmaní odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti dospel k záveru, že tieto kritériá pre odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP napadnutý rozsudok nespĺňa a jeho odôvodnenie nezodpovedá základnej štruktúre odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

30. Súd prvej inštancie sa nedostatočne zaoberal kľúčovou námietkou žalovaného, a to premlčaním uplatneného nároku, najmä v súvislosti so začatím plynutia objektívnej a subjektívnej lehoty. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie vôbec nevyplýva, že by konkrétne ustálil začiatok plynutia objektívnej premlčacej lehoty, pričom vo svojom rozhodnutí odkazuje len na právnu úpravu premlčania subjektívnej a objektívnej premlčacej lehoty. Síce definoval a rozanalyzoval rozdiel medzi subjektívnou premlčacou lehotou a objektívnou premlčacou lehotou, a tiež uviedol podstatu subjektívnej premlčacej lehoty, podmienky jej začatia plynutia poukazom na dve zložky, z ktorých pozostáva, avšak s a s nimi konkrétnejšie nezaoberal. Súd prvej inštancie len stroho dôvodil tým, že aj v prípade, keď ešte nebola doposiaľ schválená konečná správa, ktorou by neboli schválené hotové výdavky a náklady žalovaného, je možné konať o uplatnenej náhrade škody aj v štádiu pred schválením konečnej správy vyjadriac právny záver, že vzhľadom na uvedené nemohlo dôjsť k premlčaniu nároku žalobcu. Vôbec však

nezdôvodnil začiatok a plynutie objektívnej premlčacej lehoty s ustálením okamihu škodovej udalosti.

31. Odvolací súd sa preto s konštatáciou súdu prvej inštancie o nepremlčaní nároku žalobcu nestotožňuje a má ho za predčasný, nakoľko súd prvej inštancie sa v rámci svojho rozhodnutia opomenul zaoberať začiatkom plynutia objektívnej premlčacej lehoty (ust. § 106 ods. 2 OZ), ktorý je viazaný na udalosť, z ktorej škoda vznikla. Pojem „udalosť, z ktorej škoda vznikla“ zahŕňa nielen porušenie právnej povinnosti (protiprávny úkon), resp. právne kvalifikovanú udalosť, ktorá viedla ku vzniku škody, ale aj vznik škody samotnej. Súd prvej inštancie sa danou skutočnosťou vôbec nezaoberal, hoci bola dôležitá pre určenie behu objektívnej premlčacej lehoty. Jeho záver sa ohľadne daného javí rozporuplný a nepreskúmateľný, nakoľko na jednej strane konštatuje, že v danom prípade nebola schválená konečná správa, a teda nárok žalobcu nemôže byť premlčaný (pre neplynutie subjektívnej lehoty) a na strane druhej sa vyhol určaniu okamihu začiatku plynutia objektívnej premlčacej lehoty. Rozhodnutie najvyššieho súdu, na ktoré sa súd prvej inštancie odvoláva riešilo otázku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie však nie je zrejmé od kedy ustálil začiatok plynutia objektívnej premlčacej lehoty, pričom na posúdenie, či došlo k premlčaniu sa nároku je potrebné zaoberať sa plynutím oboch týchto lehôt. Pokiaľ súd prvej inštancie mal za to, že subjektívna lehota má v tomto prípade začať plynúť až od schválenej konečnej správy, žaloba by sa v takom prípade javila ako predčasná, keďže žalobca by sa o výške škody a kto za ňu zodpovedá pred schválením záverečnej správy dozvedieť nemohol a tak ani objektívne podať návrh na súd. Uvedené má samozrejme aj vplyv na priznanie uplatneného príslušenstva vo vzťahu k nároku na náhradu škody, ktorý je predmetom tohto konania.

32. Odvolací súd sa stotožňuje s úvahou vyjadrenou v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Obo/17/2015 zo dňa 18. októbra 2016, podľa ktorej kedy sa poškodený dozvedel o škode, treba vychádzať z preukázanej vedomosti poškodeného o vzniknutej škode, nielen z jeho predpokladanej vedomosti o škode. Podľa názoru odvolacieho súdu, žalobca mohol mať predpokladanú vedomosť o škode spôsobenej žalovaným už v čase 30.03.2016, keď o uvedených skutočnostiach vypovedal na Okresnom riaditeľstve PZ vo Veľkom Krtíši v trestnej veci marenia konkurzného alebo vyrovnacieho konania, vo veci vedenej pod č. ČVS: C.-XXX/KP-XXXX, avšak preukázanú vedomosť o vzniknutej škode a jej výške by mohol nadobudnúť až z právoplatného uznesenia konkurzného súdu o schválení konečnej správy.

33. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie sa nedôsledne vysporiadal so zákonom stanovenými prvkami, rozhodujúcimi pre začiatok ich plynutia v zmysle § 106 Občianskeho zákonníka, t. j. pri objektívnej lehote od počiatku jej behu, od momentu, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla. Záver súdu prvej inštancie o včasnom uplatnení nároku na náhradu škody nevyznieva presvedčivo, a to aj s ohľadom na to, že žalovaný v priebehu konania vzniesol námietku premlčania nároku uplatneného žalobou, hoci len s odvolaním sa na zákonné ustanovenia a judikatúru. Bolo úlohou súdu prvej inštancie sa s touto námietkou dôsledne zaoberať a rozhodnutie náležite odôvodniť.

34. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že žalovaný svojím postupom porušil právnu povinnosť vyslovenú v uvedenom ustanovení § 8 ods. 2 ZKV, keďže v konaní bolo preukázané, že žalovaný finančné prostriedky získané speňažením konkurznej podstaty vybral z účtov úpadcu, pričom ich novému správcovi neodovzdal, ani oprávnenosť ich výberov nepreukázal. Rovnako konštatoval, že z listinných dôkazov - z výpisov účtu úpadcu bolo dostatočne preukázané, že žalovaný vybral z účtov úpadcu celkove sumu, ktorá zodpovedá žalovanej sume, a zároveň žalovaný v konaní vybratú sumu z účtov úpadcu konkrétne nerozporoval, súd považoval sumu, ktorú žalovaný z účtov úpadcu vybral, t.j. v sume 62.000,- eur za skutočnú škodu. Vzhľadom na to dospel k záveru, že žalovaný spôsobil žalobcovi škodu, a to protiprávnym konaním žalovaného, a teda je daná príčinná súvislosť medzi vznikom škody a porušením právnej povinnosti postupovať pri správe majetku konkurznej podstaty s odbornou starostlivosťou.

35. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

36. Podľa § 420 ods. 3 citovaného právneho predpisu, zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

37. Podľa § 8 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb., o konkurze a vyrovnaní, správca je povinný pri výkone funkcie postupovať s odbornou starostlivosťou a zodpovedá za škodu vzniknutú porušením povinností, ktoré mu ukladá zákon alebo mu ich uloží súd.

38. Podľa § 8 ods. 5 veta posledná citovaného právneho predpisu, zbavením funkcie nezaniká správcova zodpovednosť podľa odseku 2 za čas výkonu funkcie. Správca, ktorý bol zbavený funkcie, je povinný riadne informovať nového správcu a dať mu k dispozícii všetky doklady.

39. K predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu patrí a) porušenie právnej povinnosti, b) vznik škody a c) príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody, pričom všetky tieto predpoklady musia byť splnené, aby súd mohol vysloviť záver ohľadom nároku na náhradu škody. Pre zistenie či žalovaný nesie zodpovednosť za škodu je rozhodujúce naplnenie objektívnych a subjektívnych predpokladov zodpovednosti za škodu v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka. Žalovaný sa však s poukazom na § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka môže zbaviť zodpovednosti za škodu, ak preukáže, že škodu nezavinil.

40. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie bolo preukázané, že žalovaný neodovzdal žalobcovi ako novo ustanovenému správcovi konkurznej podstaty doklady súvisiace s konkurzom, ani finančnú hotovosť, ktorú vybral, a tiež bolo preukázané, kedy uskutočnil uvedené výbery finančných prostriedkov z účtu úpadcu a v akej výške (výpis č. 11/2009, č.03/2012 a z terminovaného vkladu zo dňa 13.09.2012) v celkovej výške 62.000,- eura. Keďže žalovaný nevedel uviesť dôvod, pre ktorý sa finančné prostriedky v konkurznej podstate nenachádzali, je možno konštatovať, že dôvodnosť výberov v konaní nepreukázal. Keďže súd prvej inštancie pri určení výšky škody vychádzal z výpisov účtu úpadcu, ktoré preukazujú, že k výberu finančných prostriedkov vo výške 62.000,- eur zo strany žalovaného došlo, najvyšší súd považuje námietku voči súdom vyčíslenej výške skutočnej škody za nedôvodnú. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia však nie je dostatočne zrejmé, ako sa súd vysporiadal so vzťahom medzi súdom ustáleným porušením právnej povinnosti postupovať pri správe majetku v konkurze s odbornou starostlivosťou a vznikom škody. Táto príčinná súvislosť je jedným z predpokladov pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody. Odvolací súd dodáva, že o vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) ide vtedy, ak je medzi protiprávnym konaním škodcu a vznikom škody vzťah príčiny a následku. Z uvedeného vyplýva, že príčinná súvislosť je daná, ak v dôsledku porušenia konkrétnej povinnosti, vznikla uplatnená škody. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu pre porušenie tej konkrétnej povinnosti nevznikne. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti je treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala a je rozhodujúca iba vecná súvislosť príčiny a následku. (rozsudok Najvyššieho súdu SR, zo dňa 28.10.2010, sp. zn. 3Cdo/130/2010). Je preto potrebné jednoznačne v rozhodnutí vysvetliť a upresniť v dôsledku čoho (akého skutkového deja) pri porušení povinnosti správcu konať s odbornou starostlivosťou podľa § 8 ods. 2 ZKV, ktorej porušenie súd prvej inštancie konštatoval, uvedená škoda vznikla (či uplatnená škoda vznikla v dôsledku neoprávneného výberu finančných prostriedkov alebo škoda vznikla tým, že po zbavení funkcie správcu konkurznej podstaty porušil povinnosť uvedenú v § 8 ods. 5 ZKV, keď neodovzdal novému správcovi všetky potrebné doklady k uvedeným výberom a ani vybratú hotovosť). Od vyriešenia tejto skutkovej otázky sa odvíja aj ustálenie okamihu vzniku škodovej udalosti a z nej začiatok behu objektívnej premlčacej lehoty, ako aj následne v spojení s ďalšími skutočnosťami aj nárok na úrok z omeškania.

41. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nespĺňa základné kritériá tak ako vyplývajú z ustanovenia § 220 ods. 2 CSP. Súd prvej inštancie sa nedostatočne zaoberal kľúčovou otázkou, a to námietkou premlčania sa nároku žalobcu, resp. nezaoberal sa presvedčivo, dostatočne a logicky s touto námietkou v súvislosti s

vysvetlením behu objektívnej a subjektívnej premlčacej lehoty, ako aj so všetkými predpokladmi vzniku nároku na náhradu škody. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 41Cbi/4/2019-88 zo dňa 20. novembra 2019 podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP mu vec vrátil na ďalšie konanie. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní bude postupovať v intenciách právneho názoru odvolacieho súdu vyplývajúceho z odôvodnenia tohto rozhodnutia. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie argumentačne zrozumiteľne, logicky a riadne vysvetlí svoju úvahu k začiatku i behu objektívnej a subjektívnej premlčacej lehoty, ako aj splnenie všetkých predpokladov vzniku nároku na náhradu škody, vrátane vysvetlenia priznaného príslušenstva.

42. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci. (§ 396 ods. 3 CSP).

43. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné dovolanie.